

4

Bilag

til St. prp. nr. 141, 1918.

Om ekstraordinær bevilgning til hærens intendanturmateriel.

ad **Beklædningen.**

A. Generalintendantens budgetforslag:

«Generalintendanten uttaler i sit budgetforslag følgende:

For indeværende termin 1917—1918 er bevilget ekstraordinært kr. 2 000 000,00. Denne bevilgning er av Forsvarsdepartementet den 8de august 1917 approbert at skulle disponeres saaledes:

1. Til nyopsætninger: 2 linjebataljoner + 2 linjekompanier + 4 landværnskompanier = 4 200 sæt à kr. 140,00
kr. 588 000,00

2. Til indkjøp av:
20 000 m. kappeklæde
kr. 200 000,00
185 000 m. vindtøi « 370 000,00
kr. 570 000,00
kr. 1 158 000,00

3. Av de resterende kr. 842 000,00:
Kr. 500 000,00 til støvler og kr. 342 000,00 til anskaffelse av raamaterialer, væsentlig klæde.

I budgetforslaget for 1917—1918 foreslog jeg anskaffet

100 000 vindjakker for kr. 1 200 000,00
10 400 kapper for « 312 000,00
samt som reservebeholdning i hærens munderingsmagasin kr. 260 000,00.

For de under 2 nævnte anskaffelser vil der kunne faaes ca 50 000 vindjakker og ca. 7 000 kapper.

Der vil saaledes staa til rest av hvad jeg foreslog for 1917—1918

50 000 vindjakker og
3 400 kapper
der vil beløpe sig til
3 400 kapper à kr. 40,00 kr. 136 000,00
50 000 vindjakker à kr.
15,00 « 750 000,00

kr. 886 000,00

Ved den foretagne disposition av bevilgningen for indeværende termin blir der intet til reservebeholdning i munderingsmagasinet, hvorfor det samme beløp opføres for næste termin « 260 000,00

Sum kr. 1 146 000,00

ad 3. I henhold til mottagne opgaver pr. 15de november 1916 manglet der ved avdelingerne ca. 20 000 par støvler. Siden den tid og til 30te juni 1917 er oparbeidet ca. 20 000 par, men samtidig er der slitt ut — anslagsvis — 14 000 par, saaledes at nettoøkningen til 30te juni 1917 kun er 6 000 par. Der skulde pr. 1ste juli 1917 fremdeles mangle ca. 14 000 par, som vil kunne dækkes med de under 3 opførte kr. 500 000,00.

Av Stortinget blev der knappet betydelig av paa hvad der av Forsvarsdepartementet

var foreslått bevilget ekstraordinært til beklædning for 1917—1918 — med den begründelse at der ingen mangler var ved linjen og landvernet.

I anledning herav vil generalintendanten ikke undlate at bemerke at ved spørsmålet om mangler paa beklædning maa man være opmerksom paa de forutsætninger opgaverne over manglene hittil har været bygget paa.

Man har hittil maattet regne beklædning helt ned til $\frac{1}{2}$ slitt som feltbeklædning og til depotavdelingene har man været nødt til at disponere eksercerbeklædning.

Ved landvernet har det været forutsætningen at mandskaperne skulde holde sig selv med undertøi og tildels skotøi og ytterbukser.

Saalænge man ikke har en komplet saagodtsom ny uniform til hver mand i linjen med depotavdelinger samt landvernet, kan man ikke si at armeen er fuldt krigsberedt, og indtil saa sker vil der være mangler.

Efter en opgave generalintendanten utarbeidet i slutten av 1916 vilde der utkræves for at tilfredsstille dette krav:

til linjen	ca. kr. 6 700 000,00
til landvernet	ca. « 1 500 000,00

(jfr. generalstabens skrivelse av 8de december 1916 til Forsvarsdepartementet j. 4 389/16.4)

Det er ogsaa av generalintendanten fremholdt tidligere at maalet maa være at skaffe alle soldater, linje, landvern og depotavdelinger feltbeklædning.

Indtil dette maal er naadd har det været generalintendanten magtpaaliggende at faa utfylt de værste mangler, saaledes at i ethvert fald feltavdelingene var forsynt med brukbar feltbeklædning.

For at skaffe depotavdelingene feltbeklædning vil tiltrænges:

ca. 24 000 sæt à kr. 140,00 kr. 3 360 000,00.

Saalænge de soldater, som tilhører depotavdelingene, er ved disse, behøver de ikke feltbeklædning, men kan bruke eksercerbeklædning, men saasnart de skal sendes frem til fronten maa disse soldater selvfølgelig ha like-saa god beklædning som feltavdelingene. Da der antagelig ikke vil gaa lang tid efter krigens begyndelse, førend feltavdelingene trenger erstatning av personel, er det nødvendig at depotavdelingene sitter inde med beholdninger av feltbeklædning. Den forcerede drift, som er forutsat sat igang ved krigens begyndelse, kan man ikke paaregne vil kunne komme i gjænge med engang, det vil saaledes ta en tid at skaffe klæde og lær tjenlig til soldaterbruk.

Den beholdning av 24 000 sæt feltbeklædning som avdelingene saaledes vil kunne faa til disposition for sine depotavdelinger er den

absolut minste reserve man kan ha for at armeen kan siges at være krigsberedt, hvad beklædning angaar.

Hvert landvernskompani av infanteriet har

av støvler	125 par
og av klædesbukser	100 «

idet man har forutsat at de fleste skal holde sig med disse saker selv. Da disse plag vil faa en sterk paakjending under krigsforhold maa de være solide, hvis de ikke skal bli ødelagt paa kort tid; de civile tilsvarende plag kan man ikke regne med skal være saa solide som de militære, og det kan derfor være farlig at bygge formeget paa hvad mandskapene skal bringe med. Soldatenes ntstyr med beklædning kan ha avgjørende indflydelse paa en avdelings operationsdygtighet. Landvernsavdelingene har ingen reservebeholdning at ta med, efter at mandskapene er beklædt ved fremmøte, saa det er derfor av betydning at det første utstyr er solid.

Jeg finder derfor at maatte foreslaa at landvernskompaniernes beholdninger økes med 100 par støvler og 175 par klædesbukser

saaledes at beholdningen pr. kompani blir 225 par støvler og 275 klædesbukser.

Der vil da bli et sæt overbeklædning — lue—vaabenfrak (eller vaabenjakke) og klædesbukse til hver mand.

Der vil endnu gjenstaa endel støvler og undertøi førend landvernets beholdninger er komplette, men dette faar man ta i anden række saalænge der er andre mangler at dække.

Utgiftene til de her omhandlede anskaffelser vil beløpe sig til:

99 kompanier à 100 par støvler —	9 900 à kr. 32,00	kr. 316 800,00
99 kompanier à 175 bukser —	18 900 à kr. 20,00	« 346 500,00
		kr. 663 300,00

R e s u m é.

I. Fortsat anskaffelse av vindjakker og kapper	kr. 886 000,00
II. Restbevilgning til reservebeholdning i hærens munderingsmagasin	« 260 000,00
III. Beklædning til depotavdelingerne	« 3 360 000,00
IV. Supplering av landvernets beholdninger	« 663 300,00

tilsammen kr. 5 169 300,00 eller avrundet kr. 5 170 000,00, der foreslaaes bevilget.»

B. Departementets bemærkninger:

I skrivelse av 8de december 1916 (indtatt som underbilag til nærværende bilag) har generalstaben fremsat de krav med hensyn til beholdning av beklædning og utrustning, som den ansaa nødvendige efter nutidens fordringer til en feltopsat armé.

Som i ovennævnte stortingsproposition — St. prp. nr. 102, 1917 — anført, refererer de i denne generalstabens skrivelse opførte krav sig til beklædningens status pr. 1ste november 1916.

Pr. 1ste juli 1917 blir de tilsvarende summer:

Linjen med depoter	kr.	6 000 000,00
Landvernet	«	1 500 000,00
Reservebeholdning	«	4 900 000,00
Vinterutstyr	«	2 900 000,00
		Sum kr. 15 300 000,00

Departementet foreslog under henvisning til foranstaaende i nævnte budgetproposition (St. prp. nr. 102, 1917) ekstraordinært til beklædning:

- a) Til forøkelse av linjens og landvernets nuværende utstyr med beklædning kr. 1 980 000,00
 - b) Til vinterutstyr « 1 512 000,00
 - c) Til supplering av reservebeholdning i hærens munderingsdepot « 260 000,00
- Sum kr. 3 752 000,00

Stortinget bevilget i 1917 ekstraordinært til beklædning 2 millioner kroner.

Til oversigt over den nuværende stilling med hensyn til beholdningen av beklædning skal anføres:

1. Stillingen pr. 1ste juli 1917 var (kfr. St. prp. nr. 102, 1917, s. 23):
 - a) Under forutsætning av de oprindelig stillede krav (at man benytter beklædning til og med «halvslitt»):
Linjens og landvernets beholdninger komplette.

Resterende mangler:

Reservebeholdning ved hærens munderingsmagasin	kr.	260 000,00
Vinterutstyr	«	2 425 000,00

b) Under forutsætning av det av generalstaben i skrivelse av 8de december 1916 opstillede krav (kfr. St. prp. nr. 102, 1917, s. 23, noten):

Linjen med depoter	kr.	6 000 000,00
Landvernet	«	1 500 000,00
Reservebeholdninger	«	4 900 000,00
Vinterutstyr	«	2 900 000,00

2. I terminen 1917—1918 er som nævnt bevilget ekstraordinært til beklædning 2 millioner kroner. For dette beløp er forutsat anskaffet:

Raamaterialer til skotøi og beklædning	kr.	842 000,00
Til besluttede nyopsætninger ¹⁾	«	588 000,00
Til vinterutstyr	«	570 000,00

3. Stillingen pr. 1ste juli 1918 vil være:

- a) Etter de oprindelig opstillede krav:
Linjens og landvernets beholdninger: For enkelte plags vedkommende nogen overbeholdning, for andre plags vedkommende nogen mangler (se herom nedenfor).
Til reservebeholdning ved hærens munderingsmagasin kræves kr. 260 000,00
Til vinterutstyr kræves « 1 855 000,00

b) Etter generalstabens krav:
Som ovenfor (under 1 b), naar undtas vinterutstyr, hvor altsaa kravet er reducert med kr. 570 000,00.

Dog vil summen av de samlede krav kunne bli at betragte som yderligere reducert ved de anskaffede raamaterialer.

¹⁾ Nemlig 1 ny linjebataljon ved I. R. 18.
1 « — « I. R. 3.
2 nye linjekompanier ved Finmarkens bataljon.
4 nye landvernskompanier, 2 ved I. R. 18 og 2 ved I. R. 3.

Generalintendanten foreslaar, som foran anført, i sit budgetforslag for kommende termin:

- a) Til fortsat anskaffelse av vinterutstyr (vindjakker og kapper) kr. 886 000,00
- b) Restbevilgning til reservebeholdning i hærens munderingsmagasin « 260 000,00
- c) Beklædning til depotavdelingene « 3 360 000,00
- d) Supplering av landvernets beholdninger « 663 300,00

ad a. For det opførte beløp er forutsat at kunne skaffes:

- Ca. 50 000 vindjakker kr. 750 000,00
 - « 3 400 kapper « 136 000,00
-
- kr. 886 000,00,

hvorved man — under forutsætning av tilgang paa raamateriale (særlig vindtøi) og de til grund lagte priser — skulde ha det antal vindjakker og kapper, henholdsvis 100 000 og 10 400, som av departementet oprindelig forutsat (kfr. St. prp. nr. 102, 1917, s. 25).

ad b. Beløpet er hvad der gjenstaar som rest paa det oprindelig for dette øiemed opførte beløp kr. 500 000,00, hvorav kr. 240 000,00 blev bevilget for terminen 1916—1917 (kfr. St. prp. nr. 102, 1917, s. 23).

ad c og d. Angaaende disse poster hen-

vises til generalintendantens foran refererte budgetforslag, generalstabens nedenfor indtagne skrivelse av 8de december 1916 og hvad der av departementet er uttalt i St. prp. nr. 102, 1917, side 23, om nødvendigheten av at søke linjens beholdninger av beklædning øket saa meget, at avdelingene ikke behøver at bruke beklædning helt ned til «halvslitt», samt for landvernet at supplere beholdningene (spesielt med bukser og støvler).

Nedenfor er indtat en fra generalintendanten leveret opgave utvisende antagelig status over beholdninger i hærens munderingsmagasin pr. 1ste juli 1918.

Der vil herav fremgaa, at der vil være overskud paa klæsluer, vaabenjakker og klæsbukser, mens der paa den anden side vil bli underskud av andre beklædningsgjensstande. Grunden til denne forskjell er vanskeligheten ved at skaffe raamaterialer. Til undgaaelse av stansning av driften har der været lagt særlig vekt paa oparbeidelse av gjenstande, for hvis tilvirkning tilgangen paa raamaterialer har været større — eksempelvis klæde, — mens paa den anden side tilvirkning av skotøi og andre beklædningsaker har maattet bli mindre. Paa grund av relativt større nedslitning og nyopsætningene har oparbeidelsen ikke helt kunnet dække nedgangen, hvorved der fremkommer de mangler som i opgaven er opført for nævnte gjenstande.

Status over beholdningen av beklædning i 1917—1918.	Klæsluer.	Vaaben- jakker.	Klæs- bukser.	Støvler.	Leirsko.	Skjorter.	Under- bukser.	Kapper.	Strømper.	Strømpe- lægger.	Fot- kluter.	Uld- trøier.	Vind- jakker.	Ride- støv- ler.
Ifølge opgave fra avdelin- gene manglet disse pr. 15de nov. 1917	10 308	9 344	6 493	16 466	27 676	24 914	10 340	13 656	13 218	11 524	21 365	9 751		5 964
Beholdning i mund.mag. pr. 15de nov. 1917	27 800	17 798	21 010	140		9 153	3 474	300		100	9 300	6 700		300
Netto mangel pr. 15de nov. 1917.....				16 326	27 676	15 761	6 866	13 356	13 218	11 424	12 065	3 051		5 664
Netto overskud pr. 15de nov. 1917	17 492	8 454 ¹⁾	14 517											
Netto fremgang eller til- bagegang fra 1ste decbr. 1917—30te juni 1918 ..	÷ 1 948	11 737	14 257	÷ 1 525	1 600	÷ 9 255	79	2 318	705	÷ 3 300	1 410	÷ 6 792	7 872	
Netto mangel pr. 1ste juli 1918 anslagsvis				17 851	26 076	25 016	6 787	11 038	12 513	14 724	10 655	9 843		5 664
Netto overskud pr. 1ste juli 1918 anslagsvis	15 544	20 191 ¹⁾	28 774										7 872	

¹⁾ Hertil kommer et overskud paa 3 826 ridebukser.

Utregnet efter nærværende priser (i december 1917) repræsenterer manglene og overskuddet henholdsvis følgende værdier:

M a n g l e r:

10 655 par fotkluter	à kr. 3,50	kr. 37 292,50
9 843 islandske uldtrøier	à « 9,00	« 88 587,00
11 038 kapper	à « 50,00	« 551 900,00
26 076 par leirsko	à « 20,00	« 521 520,00
5 664 « ridestøvler	à « 55,00	« 311 520,00
25 016 skjorter	à « 3,00	« 75 048,00
14 724 par strømpekafter	à « 2,50	« 36 810,00
12 513 « strømper	à « 4,63	« 57 935,19
17 851 « støvler	à « 35,00	« 624 785,00
6 787 underbukser	à « 3,50	« 23 754,50
		kr. 2 329 152,19

O v e r s k u d:

28 774 klæsbukser	à kr. 20,00	kr. 575 480,00
15 544 klæsluer	à « 4,00	« 62 176,00
3 826 ridebukser	à « 22,00	« 84 172,00
20 191 vaabenjakker	à « 35,00	« 706 685,00
		kr. 1 428 513,00

Hertil kommer mobiliseringsreserve i 6te division:

10 000 vaabenjakker	kr. 350 000,00
10 000 klæsbukser	« 200 000,00
4 000 islandske uldtrøier	« 36 000,00
	« 586 000,00
	« 2 014 513,00

Altsaa rest m a n g e l kr. 314 639,19

ad **Utrustningen.**

A. Generalintendantens budgetforslag:

«For indeværende termin er bevilget ekstraordinært kr. 575 000,00 som var beregnet at skulde dække gjenstående mangler.

Da der imidlertid i forrige termin er besluttet flere nyopsætninger end Generalintendanten havde forudsat og da der desuden senere er besluttet opsat yderligere nye afdelinger vil der utkræves tilsvarende bevilgninger.

I budgetforslaget for 1917—1918 havde jeg forudsat til nyopsætninger et beløb tilsvarende 6 000 sæt. Dette var tilstrækkelig til at forsyne de nyoprettede 3 reservebataljoner og 9 landvernskompanier i 6te division samt 3 nye ingeniørkompanier. Foruten disse afdelinger blev der desuden besluttet opsat reserveafdelinger ved fæstningsartilleriet, ialt 15 kompanier, der repræsenterer ca. 4000 sæt.

Utgifterne til beklædning og utrustning

til disse afdelinger skulde i henhold til Forsvarsdepartementets skrivelse av 1ste februar 1917 (j. 4426/16 4) tages av de ekstraordinære bevilgninger for 1916—1917 (Kapitel 66).

De sidst besluttede nyopsætninger (Jægerregimentet og utvidelse av Finmarkens bataljon) utgjør 3^{1/2} ¹⁾ bataljon eller 4 200 sæt.

Naar derfor de her omhandlede nyopsætninger skal forsynes med utrustning, vil der pr. 1ste juli 1918 endnu gjenstaa som mangel ca. 8 000 sæt.

For 1 sæt utrustning maa regnes kr. 90,00, for 8 000 sæt utgjør det kr. 720 000,00 som jeg tillater mig at foreslaa bevilget.»

B. Departementets bemærkninger:

Stillingen er altsaa følgende:

Til nyopsætninger trænges av ny utrustning:

¹⁾ Landvernet ved I.R. 3 og I.R. 18 iberegnet.

a. Til de i 1917 besluttede nyopsætninger ved Jægerkorpset, Telemarkens infanteriregiment og Finmarkens bataljon

ca. 4 200 sæt.

b. Til de i 1916 besluttede opsætninger av 15 reservekompanier ved fæstningsartilleriet (kfr. generalintendantens forslag, utrykt bilag)

ca. 4 000 sæt

altsaa ialt (avrundet) ca. 8 000 sæt à kr. 90,00 pr. sæt, eller ialt ca. kr. 720 000,00.

Herav foreslaar departementet bevilget for kommende termin ekstraordinært kr. 400 000,00.

ad Leirfornødenheter.

Generalintendantens budgetforslag:

«Til de av sidste Storting besluttede nyopsætninger vil der utkræves endel nyanskaffelser.

Der regnes her med 2 bataljoner (Jægerregimentet) + 2 kompanier i Finmarkens bataljon.

Der vil først og fremst bli nødvendig at anskaffe uldtepper, madrasser og hodeputer, telter, vaskevandsfat m. m. til befalet ved

disse avdelinger. Teoretisk skulde det ikke være nødvendig at gaa til nyanskaffelser av leirmateriel til disse avdelinger av hensyn til mandskapene, idet jo den eksercerende mandskapsstyrke i det hele ikke er forøket ved disse nyopsætninger; der skulde bli en tilsvarende reduktion ved de avdelinger som avgir mandskaper til de nye avdelinger.

I virkeligheten er forholdet noget anderledes, idet jo flere avdelinger der er, jo forholdsvis mere tiltrænges der av alt leirmateriel. Enkelte ting er jo væsentlig avhengig av antal avdelinger, eksempelvis vegter, koster, bøtter, spiseskap etc.

Til befalet vil trænges:

- ca. 400 uldtepper
- « 90 madrasser
- « 90 hodeputer

der vil komme paa ca. kr. 12 000,00

av telter vil der trænges til befalet ca. 50—60 stk. Der vil desuten tiltrænges endel flere telter paa grund av det økede antal avdelinger. I det hele vil der tiltrænges mindst ca.

100 telter « 30 000,00

Til spisestel, spiseskaper, vaskevandsfat, bøtter, koster, vegter m. v. opføres « 8 000,00

Sum kr. 50 000,00

som jeg tillater mig at foreslaa bevilget.»

Underbilag.

Generalstabens skrivelse av 8de december 1916:

«Paa foranledning har generalintendanten under 18de f. m. hertil indsendt en opgave over hærens beholdninger av beklædning og utrustning. Av denne opgave fremgaar:

A. Beklædning.

Ved linjen er beholdningene i det store og hele tilstrækkelige til opsætning av feltavdelingene med feltbeklædning (regnet til og med halvslitt), naar undtages de 2—3 nærmeste maaneder efter vaabenøvelsene, da der vil være en del mangler, særlig paa skotøi. Endvidere mangler en del undertøi.

Depotavdelingene vil kunne beklædes, naar man regner med ekserserbeklædning.

Ved landvernet har hvert kompani en beholdning av:

- 275 luer,
- 275 vaabenfrakker (eller jakker),
- 125 par støvler,
- 100 klædesbukser,

samt ved omtrent halvparten av kompaniene 260 kapper, ved resten 60 kapper pr. kompani. Ved de sidstnævnte kompanier har man istedenfor kapper islændere.

Av vinterutstyr er der paa det nærmeste tilstrækkelig med finmarksluer. For-

øvrig er der anskaffet ca. 20 000 skjærf, 70 000 sokker, 35 000 par vaatter, 30 000 $\frac{1}{2}$ -uldskjorter, 40 000 $\frac{1}{2}$ uldunderbukser, som er fordelt til avdelingene og for en væsentlig del er forbrukt under nøytralitetstjeneste og vinterøvelser.

B Utrustning.

Linjen.

Ved Infanteriet har hver bataljon 1 200 sæt + 50 rygsækker ekstra. I sættene mangler imidlertid en del av enkelte gjenstande, som det har været umulig at skaffe, bl. a. feltflasker, kokekar og teltstokker. Det feltopsatte regiment — depotbataljonen iberegnet — trenger henimot 4 000 sæt utrustning. Der mangler altsaa ca. 400 sæt pr. regiment eller henimot 7 000 sæt for Infanteriet i sin helhet.

Ved Feltartilleriet har regimentene 2 250 sæt, men trenger ca. 2 600.

Ved Trænet mangler ca. 3 000 sæt utrustning.

Ved de øvrige vaaben mangler Kavaleriet og Ingeniørvaabnet en del chambretsaker samt feltflasker, teltstokker og kokekar.

Ved Landvernet har man tilstrækkelig utrustning (260 sæt pr. kompani) med undtagelse av feltflasker, som mangler helt, samt ca. 1 200 kokekar og 4 000 teltstokker.

Som det vil sees er der ved hæren ganske betraktelige mangler, selv for den første feltopsætning, og uten at reserveavdelinger medregnes.

Av beklædning har generalintendanten regnet som feltbeklædning til og med halvslitt. I skrivelse til hr. Generalen av 12te februar 1914 uttalte Generalstaben angaaende dette spørsmål at man ved at anvende halvslitt utvilsomt er gaat lavere ned end forsvarelig. Generalstaben er av den opfatning at enhver soldat som rykker i felt — uanset linje eller landvern — bør ha helt ny, eller paa det nærmeste ny beklædning. I vort land med dets strenge klima er dette endnu mere nødvendig end kanskje i noget andet land.

For depotavdelingene maa benyttes eksererbeklædning. Dette er naturlig under deres øvelser paa depotpladsen, men for det erstatningsmandskap, som sendes frem til feltavdelingene, maa man derimot ha den fornødne feltbeklædning. Da man maa være forberedt paa at erstatningsmandskap kan bli krævet meget snart efter krigens utbrudd, maa der være en del feltbeklædning for depotene allerede i fred — helst for depotenes samlede styrke.

I sin skrivelse av 23de august 1915 an-

gaaende hærens utstyr med intendanturmateriel krævet Generalstaben som reserve en beholdning — utover ovennævnte for den første feltopsætning nødvendige — av:

50 000 sæt beklædning,

22 000 « utrustning.

Det skulde svare til en maanedes behov under krig.

Med den nuværende produktionsevne ved Intendanturens verksteder — ca. 4 000 sæt pr. maaned (av skotøi kun ca. 3 000) — vil det ta betydelig mere end 1 aar at faa erstattet alene de sidstnævnte mangler — reservebeholdningen.

I nævnte skrivelse oplyste Generalstaben at man, forat hæren overhodet skulde kunne mobiliseres om vinteren, trængte for den første opsætning:

155 000 sæt vinterbeklædning,

2 100 par ski,

457 baareunderstel,

152 transportkjælker,

3 662 par truger m. v.

Hertil kommer, likesom for almindelig beklædning og utrustning, en reserve svarende til 1 maanedes forbruk.

De foran nævnte anskaffelser av vinterutstyr er, naar finmarksluer undtages, i det væsentlige kun tilstrækkelige til at dække behovet for de til nøytralitetstjeneste om vinteren indkaldte avdelinger og for de avdelinger som har vinterøvelser.

Under den nuværende situation finder Generalstaben det nødvendig at det fornødne utstyr av beklædning og utrustning snarest mulig anskaffes i den utstrækning som tilgang paa raamaterialer gir anledning til, og tillater sig derfor at henstille til hr. Generalen at søke dette utvirket. Generalstaben vil foreslaa at oparbeidelsen sker ved bestillinger hos private fabrikker, da Intendanturens verksteder neppe kan magte en saadan massefabrikation, selv om driften forceres til det yderste ved indkaldelse av utskrevne haandverkere, leie av lokaler m. v. Ved at benytte de samme fabrikker som paatænkt under krig, vil man ogsaa opnaa at disse paa forhaand faar en del erfaring og rutine.

Generalstaben er opmerksom paa at det krav som her stilles er stort; men man finder det som ovenfor nævnt nødvendig at kravet imøtekommes saa hurtig som det paa nogen maate kan gjøres.

Efter en i Generalintendanturen utført, forøvrig rent anslagsvis, beregning (hvorav gjenpart vedlægges), er man kommet til det resultat at utgiftene i alt vil andra til:

Beklædning.

Linjen med depoter	ca.	6,7 millioner kroner,
Landvernet	«	1,5 — —
Reservebeholdning	«	5,1 — —
		Sum ca. 13,3 millioner kroner,

Vinterutstyr	«	2,9 — —
------------------------	---	---------

Utrustning.

Linjen med depoter	kr.	603 000,00
Landvernet	«	172 550,00
Reservebeholdning	«	1 320 000,00
		« 2,1 — —

Tilsammen ca. 18,3 millioner kroner.

Herav er det ønskelig at nedennævnte krav først og fremst imøtekommes:

Vinterutstyr	2,9 millioner kroner,
Beklædning for linjen med depoter	6,7 — —
Utrustning	0,6 — —

Sum 10,2 millioner kroner.

Man undlater ikke at nævne at ovennævnte anskaffelser i tilfælde vil medføre utvidelser av avdelingenes magasiner, uten at man endog anslagsvis kan angi hvad disse utvidelser vil andra til. Om nybygninger av magasiner kan der dog for nærværende formentlig ikke bli tale. Det fornødne magasinrum maa derfor tilveiebringes ved leie i mobiliseringsstedenes nærhet.

Ved beregningen av utgiftene til vinterutstyr er bl. a. gaat ut fra at infanteribataljonenes beholdninger av kapper økes fra 300 til 500. De hermed forbundne forandringer i feltavdelingenes feltutrustningsplaner vil bli nærmere behandlet i det tillæg II til «Utrustnings- og pakningsplan for et infanteriregiment i 1ste—5te division», som er under utarbeidelse i Generalstaben.

Generalstaben skulde være tilbøielig til

at foreslaa at armeen ialfald i nogen utstrækning utstyres med pelser, som i den nuværende krig har vist sig nødvendige under vinterfelttog, og bl. a. er anskaffet ved den svenske hær. Da manglene ved beklædning og utrustning imidlertid er saa store, at man neppe vil kunne avhjelpe samtlige i den nærmeste fremtid, har Generalstaben ved nærværende leilighet ikke opført pelser, men innskærket sig til det mest nødvendige, tiltrods for at man er opmerksom paa at mangler ved beklædning let kan faa skjæbnesvanger betydning under et felttog. Dette gjælder ikke mindst for en hær som vor, hvor mangler i denne henseende maa virke langt sterkere end i en hær, bestaaende av veløvede, trænede og hærdede soldater i fast sammenarbeidede avdelinger.

Som bilag til generalstabens skrivelse medfulgte nedenstaaende av generalintendenturen utførte specificerte beregning:

A. Beklædning.

Linjen.

Der tiltrænges følgende sæt av:

	Overbeklædning.	Skotøi.	Underbeklædning.
For beredne	12 500	11 500	
« uberedne	116 700	97 460	127 000

Saafernt der skal skaffes ny beklædning til hele linjen (+ depoter), vil der mangle, naar man gaar ut fra at man har i beholdning av ny beklædning halvparten av ovennævnte sæt:

	Overbeklædning.	Skotøi.	Underbeklædning.
For beredne	6 250	5 750	
« uberedne	58 350	48 730	63 500

P r i s:

Beredne pr. sæt	kr. 111,00	kr. 60,00	
Uberedne « —	« 50,00	« 37,00	kr. 15,00

U t g i f t:

6 250 × 111	=	kr. 693 750,00
58 350 × 50	=	« 2 917 500,00
5 750 × 60	=	« 345 000,00
48 730 × 37	=	« 1 803 010,00
63 500 × 15	=	« 952 500,00

kr. 6 711 760,00 (I).

L a n d v e r n e t:

Der tiltrænges følgende sæt av:

Overbeklædning.	Skotøi.	Underbeklædning.
30 000	25 000	25 000

Herav regnes at være i beholdning som nyt ca. halvdelen. Der mangler derfor for at skaffe landvernet samme utstyr som linjen:

For uberedne	15 000	12 500	12 500
Tillæg for beredne	1 500	1 500	

U t g i f t:

15 000 × 50	=	kr. 750 000,00
12 500 × 37	=	« 462 500,00
12 500 × 15	=	« 187 500,00
+ tillæg for beredne:		
1 500 × 61 (111 ÷ 50)	=	« 91 500,00
1 500 × 23 (60 ÷ 37)	=	« 34 500,00

kr. 1 526 000,00 (II).

R e s e r v e:

50 000 sæt beklædning à kr. 102,00	=	kr. 5 100 000,00
--	---	------------------

S u m A.

I	kr. 6 711 760,00
II	« 1 526 000,00 .
III	« 5 100 000,00

kr. 13 337 760,00

B. V i n t e r u t s t y r.

I budgetforslaget for 1917—1918 har generalintendanten foreslaat vindjakker til infanteriets linje samt de landvernsavdelinger som ikke har kapper til hver mand; der vil da tiltrænges ca. 100 000 à kr. 12,00 = kr. 1 200 000,00

Endvidere er foreslaat infanteribataljonenes beholdninger av kapper (300) øket til 500, tilsammen 10 400 à kr. 30,00 = « 312 000,00

Endvidere mangler 135 000 skjærf à kr. 1,00 = « 135 000,00

85 000 par sokker à kr. 1,50 = « 127 500,00

120 000 par vaatter à kr. 1,00 = « 120 000,00

(B. I) kr. 1 894 500,00

Hertil kommer en r e s e r v e, svarende til 1 maanedes forbruk, ca. 50 000 sæt à kr. 18,00 (B. II) = « 900 000,00

Sum B. I og II kr. 2 794 500,00

C. Av Generalstaben er opført:

2 100 par ski —	haves i beholdning.		
457 baareunderstel			
152 transportkjælker	à kr. 100,00	=	kr. 15 200,00
3 662 par truger	« « 6,00	=	« 21 972,00
6 800 sneskuffer	« « 2,00	=	« 13 600,00
6 900 kokerister	« « 8,00	=	« 55 200,00

Sum C. kr. 105 972,00

D. Utrustning.

Linjen.

Infanteriet mangler:			
ca. 7 000 sæt	à kr. 60,00	=	kr. 420 000,00
Feltartilleriet mangler:			
ca. 1 050 sæt	à kr. 48,00	=	» 50 400,00
Træn mangler:			
ca. 3 000 sæt	à kr. 22,00	=	« 66 000,00
Kavaleri mangler:			
ca. 1 200 sæt chambretsaker	à kr. 20,00		
		=	kr. 24 000,00
« 1 500 feltflasker	à kr. 4,00	=	« 6 000,00
« 1 400 kokekar	à kr. 5,00	=	« 7 000,00
« 1 800 teltstokker	à kr. 1,00	=	« 1 800,00
			38 800,00

Ingeniørvaabnet mangler:			
ca. 600 sæt chambretsaker	à kr. 20,00		
		=	kr. 12 000,00
« 1 000 feltflasker	à kr. 4,00	=	« 4 000,00
« 400 kokekar	à kr. 2,50	=	« 10 000,00
« 500 teltstokker	à kr. 1,00	=	« 500,00
			28 300,00

Sum kr. 603 500,00 (I).

Landvernet.

Infanteri. For at utstyre dette som linjen mangler:			
20 000 feltflasker	à kr. 4,00	=	kr. 80 000,00
1 200 kokekar	« « 2,50	=	« 3 000,00
4 000 teltstokker	« « 1,00	=	« 4 000,00
			kr. 87 000,00

Feltartilleri mangler:			
ca. 1 400 sæt	à kr. 48,00	=	« 67 200,00
Kavaleri mangler:			
ca. 400 sæt chambretsaker	à kr. 20,00	=	kr. 8 000,00
« 750 kokekar	à kr. 5,00	=	« 3 750,00
« 1 650 feltflasker	à kr. 4,00	=	« 6 600,00
			18 350,00

kr. 172 550,00 (II).

Reserve.

22 000 sæt à kr. 60,00 = kr. 1 320 000,00 (III).

Sum D.

I	kr. 603 500,00
II	« 172 550,00
III	« 1 320 000,00
	kr. 2 096 050,00

Med hensyn til den foretagne beregning vedkommende beklædning skal bemærkes, at av de opgaver som indsendes fra afdelingene, fremgaar ikke hvormeget er ny beklædning. Naar man har regnet med at der er i beholdning av ny beklædning ca. halvdelen av behovet, er dette kun rent anslagsvis; det er vistnok maksimum av hvad man har.

Det maa uttrykkelig bemærkes at saafremt der skal anskaffes beklædning og utrustning overensstemmende med generalstabens forslag, trænges der ogsaa bevilgning til nye magasiner, idet de nuværende ikke kan rumme mer end hvad de nu har. Enkelte afdelinger har allerede nu vanskelig for at ta imot de forsyninger som sendes fra hærens munderingsmagasin.

Hvad disse nybygninger vil koste, savner generalintendanten materiale til at beregne.

Kommanderende General henholder sig til generalstabens uttalelse, som han gir sin tilslutning.